

ТРАНСФОРМАЦІЯ ТРАДИЦІЙНИХ ОБРАЗІВ ПІРАТІВ У СУЧАСНІЙ ДИТЯЧІЙ ЛІТЕРАТУРІ ТА АНІМАЦІЇ

(Чернишенко А. С., студентка 2-го курсу ФФСК,
Філоненко С. О. – проф., док., філол., наук)
БДПУ, м. Бердянськ, Україна

Інтерес, що проявляється до романтизованих піратських історій, знайшов широке переосмислення в контексті масової літератури, медіа, відеоігор, іграшок, коміксів, театральних вистав, цільовою аудиторією якої є передусім дитина. З усних джерел відомо, що пірати були уособленням жорстокості, лиходійства, навіженості. У найдавніші часи пірати викрадали людей заради викупу, лякали до нестями, вбивали їх, займалися грабіжництвом. У сучасній літературі та кінематографі образ піратів зазнав значної трансформації.

На сьогоднішній день існує низка досліджень, присвячених генезі образу піратів в дитячій літературі в таких працях, як-от: Шанталь Шнайдер “Пірати-герої” (Pirates as Heroes), Александри Філіпс “Видозмінений образ піратів у дитячій літературі” (The Changing Portrayal of Pirates in Children’s Literature), Емі Еліот “Дівчата у відкритому морі” (Girls on the High Seas), Антоніо Санна “Історичні та уявні пірати” (Historical and Fictional Pirates) та ін. Дослідники виявили чималий інтерес до художньої специфіки традиційного образу піратів та дослідили його характерні риси, проводячи компаративний аналіз між образом пірата – дорослої людини та пірата-дитини в літературі для юних читачів.

Сучасні письменники: Аня Амасова, Віктор Запаренко у творі “Пірати Котячого Моря”, Джайлс Андреєс у творі “Капітан Флін та пірат-динозавр”, Марк Скелетон у творі “Пірати-мавпи” – зруйнували класичний образ пірата та змінили ці постаті в гендерному аспекті (на хлопців-піратів, дівчат-піраток), на неординарних піратів-котів, крокодилів, динозаврів, що захоплюють дитину своєю незвичністю, яскравістю.

Образи піратів зустрічаються в сучасній анімації для дітей: Тоні Червоне (Tony Cervone) “Скубі-Ду! Пірати Ахой!”, Майка Навроцкі (Mike Nawrocki) “Пірати, які нічого не роблять”, Браяна Хенсона (Brian Henson) “Мапети. Острів скарбів”, які також містять нетипові образи піратів: псів, овочів, жаб.

Функції піратів як у літературі, так і в мультиплікації різноманітні: наявні динамічні пригодницькі мотиви, що побудовані у вигляді квест-місії: знайти на дні океану коштовності, допомогти друзям; крім цього, у творах зустрічаються детективні елементи, часом дітям пропонують разом із піратами поринути у ірреальний світ, який сповнений фантастичних істот, прихованих скарбів на дні океану, пасток, небезпек тощо. Також діти, дивлячись на кольорові сторінки книжки або на екран, разом з героями співають пісні, розв’язують цікаві головоломки, знаходять вихід з різних складних ситуацій, таким чином отримують практичні навички реального життя.

Варто наголосити на тому, що літературні твори для дітей повинні бути не тільки цікавими та захопливими, але й містити в собі певні характерні риси: «якісний матеріал – гарні сюжети, барвисті декорації, добре окреслених персонажів, важливі теми і художній стиль, ...сміливу і творчу мову», –

наголошують Джоан Глазер (Joan Glazer) і Гурні Вільямс (Gurney Williams) [1, с. 21]. Саме до цього й прагнуть сучасні письменники та режисери у своїх творах.

Отже, простежуючи генезу образу піратів у дитячій літературі та мультиплікації та його новітні трансформації, ми з'ясували, що піратами можуть бути не тільки дорослі і діти, але й тварини, овочі, земноводні. Піратські історії залишаються актуальними в усі часи, вони становлять традиційну пригодницьку формулу масової культури.

ЛІТЕРАТУРА

1. Lesnik-Oberstein Karín. Defining Children's Literature and Childhood/ International Companion Encyclopedia of Children's Literature / Edited by Peter Hunt' Associate Editor Sheila. London: Routledge, 1996. – P. 667
2. Schneider Chantal. Pirates as Heroes: Moral Ambiguity in Teenage Fiction/ Lamadelaine/ Petange, 2010. – P.153
3. Antonio Sanna. Pirates in History and Popular Culture/ North Carolina: McFarland&Company, 2018. – P. 261